

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

TINA BOHAK: HOČEM POSTATI PEVKA – PORTRET KONCERTNE PEVKE,
ALTISTKE MARIJE BITENC SAMEC

Podatki o knjigi

- Naslov: Hočem postati pevka
- Podnaslov: Portret koncertne pevke, altistke Marije Bitenc Samec
- Avtorica: dr. Tina Bohak
- Recenzenta: red. prof. dr. Darja Koter, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo, in zasl. prof. dr. Primož Kuret, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo
- Jezikovni pregled: Grega Rihtar
- Prevod: Aljoša Vrščaj
- Oblikovanje in priprava na tisk: Studio ma–ma, zanj Marko Marinšek
- Velikost: 235 mm x 235 mm
- Vezava: trda vezava
- Število strani: 196
- ISBN: 978-961-278-372-3
- Cena: 29,50 €
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba v sodelovanju z RTV Slovenija (natis z dodanim CD-jem: CD Marija Bitenc Samec alt/alto)
- Leto izdaje: 2018

Kontakt

Uredništvo

T 01 244 36 70

urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Petje – neusahljiv vir navdih

Altistko Marijo Bitenc Samec (1932) uvrščamo med najizrazitejše koncertne poustvarjalke 2. pol. 20. stoletja. Poleg solistične kariere je bila zelo dejavna kot komorna glasbenica, v 80. letih je aktivno delovala tudi kot družbenokulturna delavka. Njen koncertni repertoar je obsegal baročne in operne arije, kantate, samospeve slovenskih in tujih skladateljev ... Pričujoča monografija predstavlja portret Marije Bitenc Samec ter njen pomen za zgodovino slovenske koncertne glasbene poustvarjalnosti.

Kot cenjena umetnica je med drugim praižvedla samospeve dr. Danila Švare, Lucijana Marije Škerjanca, Alojza Srebotnjaka, Zvonimirja Cigliča in drugih. Koncertirala je po nekdanji Jugoslaviji, Avstriji, Italiji in Belgiji, na radiu in televiziji pa je razen v navedenih deželah nastopala še v Zahodni Nemčiji, Franciji in Veliki Britaniji. Leta 1990 je kot pobudnica in organizatorica izpeljala postavitve spomenika njenemu profesorju Juliju Betettu pred ljubljansko Opero.

Vsebinsko je delo razdeljeno na tri poglavja s podpoglavji, v katerih se avtorica osredotoča na življenjsko in umetniško pot Marije Bitenc Samec, njen koncertni repertoar ter radijska in televizijska snemanja. Prvo poglavje skuša celovito zajeti umetniško življenje z vsemi pomembnimi prelomnicami in uspehi, ki so zaznamovali njeno zasebno pot in koncertno kariero. V drugem delu posebno pozornost namenja podrobni in sistematični predstavitvi koncertnega repertoarja ter študiju samospevov in odnosu do koncertnega poustvarjanja. Tretje poglavje v posameznih segmentih osvetli radijska in televizijska snemanja ter arhivske posnetke, ohranjene v fonoteki RTV Slovenije, prav tako so predstavljeni posnetki, ki so ohranjeni na nosilcih zvoka. V sklepnem poglavju avtorica strne pomembnejše ugotovitve iz umetniškega delovanja in njen pomen za slovensko glasbeno kulturo.

Delo je nastalo na podlagi dokumentov in drugih virov, ohranjenih v zasebnem arhivu Marije Bitenc Samec, ter na podlagi pričevanj in spominov umetnice. Zasebni arhiv je skozi tridesetletno umetniško kariero sistematično dopolnjeval njen mož, arhitekt Dušan Samec, in je služil kot temeljni fond raziskave. Pomemben segment virov, ki so omogočali širši pogled v recepcijo pevkinoga delovanja na glasbenih odrih, pa predstavljajo objavljene kritike, ki so povzete po objavah v izvirnikih.

Besedilo je opremljeno s fotografijami, ki so pomembno zaznamovale Marijo Bitenc Samec, tako zasebno kot tudi profesionalno, kar naj bi pripomoglo k slikovitejši predstavi in bolj zaokroženi celoti njenega življenja. Zaradi preglednosti in boljše berljivosti besedila so opombe s podrobnimi citati virov in uporabljene literature navedene na koncu. Dodano je imensko kazalo, v katerega so uvrščene vse pomembnejše glasbene in druge osebnosti, omenjene v glavnem besedilu, povednost besedila pa naj bi dopolnile tudi priloge.

O avtorici

Dr. Tina Bohak je svoje raziskovalno delo začela v okviru dodiplomskega študija glasbene pedagogike na Akademiji za glasbo v Ljubljani, ki ga je z odliko in posebno pohvalo (Diploma summa cum laude) zaključila junija 2009. Leta 2012 je na taisti ustanovi zaključila še študij solopetja ter septembra 2013 uspešno zagovorila doktorsko disertacijo z naslovom *Pevska šola Julija Betetta*. Raziskovalno se ukvarja z zgodovino operne in koncertne poustvarjalnosti ter z uvajanjem IKT tehnologije v pedagoške študijske programe. Zaposlena je kot asistentka na Akademiji za glasbo v Ljubljani na Oddelku za glasbeno pedagogiko in sodeluje v raziskovalnem projektu Univerze v Ljubljani. Je avtorica znanstvenih in strokovnih člankov ter monografije *Julij Betetto (1885–1963) – nestor opernih in koncertnih pevcev* (2015). Deluje tudi kot mezzosopranistka ter korepetitorica otroških in mladinskih pevskih zborov.

Iz knjige

ODSEV DUŠE
— POTI ŽIVLJENJA

sodelovanja z baritonistoma Marcelom Ostaševskim in Stanetom Koritnikom, s sopranistko Zlato Ognjanović in Vando Gerlovič, tenoristoma Rajkom Koritnikom in Mitjo Gregoračem, z basistoma Ladkom Korošcem in Jožetom Stabejem, s pianisti Zdenko Lukec, Andrejem Jarcem, Igorjem Deklevo in Cirilom Cvetkom, z oboistom Božom Rogeljo, s klarinetistom Miho Gunzkom, z violonistom Slavkom Zimškom, hornistom Jožetom Falutom, trombačem Antonom Grčarjem, recitatorjema Andrejem Kurentom in Alenko Svetel ter drugimi.¹⁵⁷ Posebej se spominja mladinskih koncertov v okviru Glasbene mladine Slovenije, na katerih so mladim na njim dostopen način prikazali koncertno in operno glasbo, kar je imelo velik pomen za vzgojo kulturnih poslušalcev.¹⁵⁸

Kot prezentni in spoštovani umetnici posledično tudi ni bilo težko pridobiti strokovnega mnenja, ki ga je bilo treba zapisati v obliki priporočila za koncerte, turnee oz. druge prireditve. Tako je v priporočilu direktorju Jugokonzerta, Veljku Bijediću, aprila 1974 o njej zapisal skladatelj in pianist Marijan Lipovšek (1910–1995): »[...] Umetnica se odlikuje z izredno lepim in za nastope na koncertnem, oratorjskem in opernem področju zelo pomembnim in učinkovitim glasom. Znano mi je, da umetnica stalno koncertira v okviru tukajšnjih organizacij, ki privrejšajo koncerte in se je uveljavila kot pomembna solistka. Iz svojih koncertantskih izkušenj solistko za vsakršen koncert, turnejo ali prireditev, kjer se zahteva izdelana in poglobljena interpretacija, najtopleje priporočam. Smatram, da je Marija Bitenc-Samecova zrela tudi za vsakršno mednarodno koncertantsko izmenjavo. [...]»¹⁵⁹

Konec septembra 1975 so se Marija Bitenc Samec, Ladko Korošec in Andrej Jarc predstavili na koncertu v okviru 3. Ptujskih kulturnih srečanj v dvorani Narodnega doma Ptuj. O cenjenosti umetnikov je bilo mogoče brati celo v napovedniku koncerta v *Dolenjskem listu*: »[...] Največ umetniških užтков pa je pričakovati od večera z altistko Marijo Bitenc Samecovo, basistom Ladkom Korošcem in pianistom Andrejem Jarcem. [...]»¹⁶⁰

Skladatelj Švara je zadovoljno pripomnil, da sem samospevu 'Bazovicca' s svojo globoko interpretacijo vdahnila življenje in dušo.

HOČEM POSTATI
63 p e v k a

Paletne kulturne prireditve: LJUBLJANA

V torek, 8. julija, ob 20.30 Letna gledališka Krilanka — koncert Akademsko-pevskega zbora »TONI TOMŠIČ«. Dirigent: Marko Munih. Čena: 10, 9 din.

DRUŠTVO GLASBENIH UMETNIKOV SLOVENIJE IN FESTIVAL LJUBLJANA:

Streda, 9. julija, ob 20.30
Atrij Magistreta — Koncertni koncert — Marija BITENC-SAMCEVA — alt, Tatjana BUCAR — klavir, Leon ENGELMAN — klavir (spremljajava pevci):

Četrek, 10. julija, ob 20.30
Atrij Magistreta — Koncertni koncert — Eva NOVŠAK-HOUŠKA — basistopojka, Edi MAJLABON — basistopojka, Wolfa in Skerjanec.

SLIKA 39: NAPOVEDNIK KOROŠKEGA KONCERTA V OKVIRU FESTIVALA LJUBLJANA LETA 1969
FIGURE 39: AN ADVERTISEMENT FOR A CHAMBER CONCERT ORGANIZED BY THE LJUBLJANA FESTIVAL IN 1969

Umetnici in življenju
Marijan Lipovšek
9. oktobra 1974

SLIKA 40: POSVETILO SKLADATELJA MARIJANA GABRIJELEČICA LETA 1974
FIGURE 40: A DEDICATION BY COMPOSER MARIJAN GABRIJELEČIĆ IN 1974

SLIKA 41: LETA 1969 JE PRI ZALOŽBI MLADINSKA KNJIGA IZŠLA MALA VINILNA PLOŠČA SAMOSPEVOV LUCIJANA MARIJE SKERJANCA
FIGURE 41: IN 1969, PUBLISHER MLADINSKA KNJIGA ISSUED A SMALL LP RECORD FEATURING ART SONGS BY LUCIJANA MARIJA SKERJANEC